

tage i en saadan Henvendelse, med mindre man ikke alene kan slutte sig til det, der maa siges at være Adressens egentlige Indhold, nemlig en Mistillidserklæring og det en saa bestemt Mistillidserklæring til Ministeriet som den, der findes her, men tillige kan slutte sig til den væsentligste Begrunderelse, hvorpaa denne Mistillid støttes. Hvad det Første angaar, Udtalelsen af en utvetydig og aldeles bestemt Mistillid til det nuværende Ministerium, da vil hverken jeg eller de Mænd, med hvem jeg har overveiet denne Sag, kunne være med til en sliq Udtalelse. — Derfor der paa en lignende Maade var fra de ærede Herrer eller fra andre ærede Herrer fremkommet Opfordring om en særegen Udtalelse, indeholdende en bestemt Tillidserklæring til Ministeriet, vilde vi efter den Opfattelse, vi have haft af de Sager, som have været under Behandling i den Tid, Ministeriet har staaet ved Roret, ikke have anset os for tilstrækkeligt opfordrede til at tiltræde den, idet det maatte antages, at naar man paa en saadan aldeles speciel Maade udtalte sin Tillid, da maatte man enten i alle eller dog i den langt overveiende Del af de væsentligste Sager have været fuldkommen tilfreds med Ministeriets Standpunkt. Det er imidlertid noksom bekendt, at vi i forskjellige Sager have staaet og ville vedblive at staa paa et Standpunkt, som Ministeriet i alle Tilfælde ikke hidtil har kunnet slutte sig til. Men endnu mindre, end vi vilde være med til en umotiveret Tillidserklæring, kunne vi være med til at slutte os til et Forslag som dette, til at udtale en Tillid til de Herrer, der have indbragt dette Forslag, og omvendt tilkjendegive en bestemt Mistillid til Regjeringen. Naar der i denne Adresse tales om, hvad der i de sidste Aar har været en væsentlig Hindring for en rolig, fremadskridende Udvikling af Lovgivningsarbeidet, saa turde det dog være vittetligt for Enhver, som ikke er blind af Partilidenskab, at den væsentligste Hindring for en saadan Udvikling har været den Maade, paa hvilken de Herrer have stillet sig i hele deres politiske Optræden i Modsætning til vor Forfatning (Berg: Til vor Forfatning?). Ja, thi vor Forfatning er indrettet saaledes, at Lovgivningsarbeidet her i Landet maa støttes paa en Overenskomst mellem de forskjellige Synspunkter og de forskjellige Samfundsklasser, og de Herrer have gjort Alt, hvad de kunne, for at det ikke skulde komme til nogen Overenskomst. Man kan have ment og maasse have ment med nogen Ret, at Regjeringen i forskjellige Sager ikke er kommen saa meget indpø, som man kunde have ønsket efter det forskjellige politiske Standpunkt, paa hvilket man nu kan staa; men ved Siden heraf er det givet, at Regjeringen dog i mange Sager har vist en ikke ringe Smøbekommen, og at den i alle Tilfælde har vist en langt større Smøbekommen end den, der er vist fra de Herrer's Side.

Men, mine Herrer, selv om man kunde være

enig med Forslagsstillerne i at udtale en Mistillid til Regjeringen, saa vil jeg tilstaa, at jeg aldeles ikke kan forstaa, hvorledes man skulde kunne være enig med dem i at tiltræde en sliq Erklæring, naar den er begrundet saaledes, som det her foreligger for os. Hvis de Herrer aldeles aabent havde sagt: Den Gang Ministeriet for tre Aar siden blev dannet, blev det dannet af vore politiske Modstandere; vi have siden den Tid anset det for vor politiske Pligt at gjøre, hvad vi have formaet, for at et saadant Ministerium ikke længe skulde blive siddende ved Roret; vi have stadig af bedste Evne modarbejdet de Lovgivningsarbejder, de have forelagt; da vi i Aar ere bleve Fler-tal i Thinget, saa have vi troet at kunne gaa et Skridt videre; vi have troet at kunne først direkte udtale vor Mistillid til de enkelte Ministre og dertil endog saa bruge en saa særegen Fremgangsmaade, som den aabenbart er, at man selv giver sig til at ihjelslaa sine egne Landsfostre, Lovgivningsforslag, som vi i mange Aar have kæmpet for, og nu have vi, da det har vist sig, at det ikke hidtil har ført til det Resultat, som vi ønskede, nemlig Ministeriets Af-gang, anset det for vor politiske Pligt at konstatere for Hans Majestæt Kongen, at der finder en aldeles bestemt Modsætning Sted mellem os og Ministeriet, og at vi ikke kunne eller ville samarbejde med det. Derfor man havde udtalt sig saaledes overensstemmende med den Virkelighed, som Ingen dog tvivler om at være til Stede og at have været til Stede i disse Aar, saa, siger jeg, kunde jeg have forstaaet, at man med de Herrer Forslagsstilleres Anskuelser kunde anse sig berettiget hertil. Men det er slet ikke det, man gjør. Man søger at fremstille Forholdene for Kongen, saaledes som om de Herrer paa alle Punkter have været særlig imøbekommende og have gjort Alt, hvad man kunde vente, for at fremme Lovgivningsarbejderne, for at faae virkelige Reforme, som kunde gennemføres, bragte gennem Thinget, og som om Ministeriet i Modsætning dertil principmæssig og i alle væsentlige Spørgsmaal havde staaet stift paa sine oprindelige Lovforslag og negtet at tage Hensyn til andre Synspunkter. En saadan Motivering kan jeg ikke forstaa, at Herrer, der i disse 3 Aar have siddet i Thinget, kunne fremsætte eller tiltræde, hvad enten de staa i det ene eller i det andet Forhold til Ministeriet; thi den indeholder ikke den historiske Sandhed. — Og var der ikke Andet, der maatte kunne bevæge til at stemme imod denne Adresse, saa er det, som det allerede er udtalt i Dag, den Maade, paa hvilken man bringer den fiesvigste Sag ind her. Jeg vil tilstaa, at der er Intet, der i den Grad har forundret mig som dette, thi det vide vi Alle, at er der nogen Maade, hvorpaa vi kunne hjælpe de danske Slesvigere, og er der Noget, som disse til forskjellig Tid og paa forskjellig Maade have udtalt som deres Ønske, saa er det netop